

A JUGHEAD is Gopher-menükben keres, tehát a Veronicához hasonlóan nem a dokumentumok szövegében. A JUGHEAD viszont csak egy-egy Gopheren működik, ami előnyös is abból a szempontból, hogy a frissítés gyorsabb: a Veronica esetében heti vagy havi, a JUGHEAD-nél napi.

A sokféle WWW keresőeszköz közül a legfigyelemreméltóbb az ALIWEB (<http://web.nexor.co.uk/public/aliweb/search/doc/form.html>). AND és OR operátorokat használ, beállítható a kis- és nagybetű-érzékenység, a maximális megjelenítendő találati szám, a keresett információforrás típusa.

Hasznosak az osztályozási fákat alkalmazó Gopherek, így a *Gopher Jewels* vagy a Kongresszusi Könyvtár *Marvel Gopher*ének tematikus válogatása. Ide sorolhatjuk a különböző virtuális könyvtári kezdeményezéseket is.

A jelenlegi hálózati keresőeszközök nemcsak hogy nem adnak az online rendszerekhez mérhetően kifinomult keresést, hanem megközelítési módjuk is gyakorlati, technikai jellegű. A szorító gondok megoldására jöttek létre. Hiányzik belőlük

az elméleti, módszertani megközelítés, azaz a funkcionális követelmények megvizsgálása. Így például a hagyományos információkeresést legjobban megközelítő és teljes szöveges keresést adó WAIS sem használ authority listákat vagy tezaurust.

Az internetes információk rendszerezése a források osztályozása, a keresőeszközök fejlesztése, a hálózatos források leírása és katalogizálása szabályainak meghatározása terén egyaránt folyik. Hiányzanak azonban a szervezeti mechanizmusok. Nincs meghatározva, ki felel egy globális katalógus fenntartásáért, és nincsenek meg a források „megszületésének” és eltűnésének szabályai, és az információ „illékonyágának” ellenőrzésére szolgáló mechanizmusok és szolgáltatások.

/BASILI, C.: Subject searching for information: what does it mean in today's Internet environment. = The Electronic Library, 13. köt. 5. sz. 1995. p. 459–466./

(Koltay Tibor)

Az Internet mint az online marketing eszköze

Alvin Toffler A hatalom elmozdulása című, 1990-ben megjelent munkájában már leszögezte, hogy „miközben az információs hálózatokat eredetileg műszaki vagy adminisztratív eszközként hozták létre, mégis mindinkább bebizonyosodik, hogy ezek az eszközök a régi piacok megtartásának és újak szerzésének stratégiai eszközei, és hogy hasonló szerepet játszanak, mint amelyet a 19. században a vasút játszott az ipari fejlődés terén”. Jogos a feltételezés, hogy 20–30 év múlva az információs szolgáltatások az összes vállalkozás kulcsfontosságú összetevőivé válnak (kb. 80% erejéig), s ezáltal a szolgáltatások hagyományos szektorából kiválik egy új, kvartárisnak nevezhető szektor.

A marketinginformációk vonatkozásában az Internet minden korábbi hálózat által biztosított lehetőséget meghalad, úgyhogy bizvást ki lehet jelenteni: a marketing történetében egészen új fejezet nyílt. Az USA-ban és Kanadában a legfrissebb (1995-ből való) adatok szerint az Internetnek máris 24 millió használója van. Közülük a hálózat legpreferáltabb szolgáltatását, a WWW-t, 18 millió 16 éven felüli személy vette igénybe. A használók 64%-ának legalább közép fokú végzettsége van, míg a két állam összlakosságában az ilyen végzettségűek aránya csak 29%-os.

A WWW használatának több mint fele része marketing célú. Ezt a használati arányt annak kö-

szönheti, hogy megfelel a korszerű marketingfilozófia két legfontosabb követelményének, nevezetesen:

- segítségével kiválasztható a fogyasztók megcélozni kívánt csoportja,
- ezt követően a kiválasztott csoporttal interaktív párbeszédet lehet kibontakoztatni.

A Cseh Köztársaságban az Internet elérésének kedvező lehetőségei vannak: 1995 végén az országban e célból 14 842 számítógépes csomópont állt rendelkezésre. (Összehasonlításként: az USA-ban 3 154 403, Németországban 350 707, Ausztriában 40 694, Lengyelországban 15 692, Magyarországon 11 298, Szlovákiában pedig 1992 ilyen központ funkcionált.)

A tájékozódni kívánók számára a WWW azért előnyös, mert

- naponta 24 órán át hozzáférhető,
- széles körű információválasztékot kínál,
- csak a kívánt információt kell belőle „átvenni”,
- nem kell pénzt fordítani az információk tárolására, illetve archiválására.

A tájékozódók száma 53 naponként megkétszereződik. Emiatt a csomópontok száma is világszerte növekszik. E növekedésből nem maradnak ki a volt szocialista országok sem, ahol ettől az igénybevételi árak csökkenését is remélik, amelyek egyelőre jóval borsosabbak, mint a fejlett Nyugaton.

A WWW „pókhálójában” történő útvesztést elkerülendő, világszerte érvényesül az a törekvés, hogy a szolgáltatást igénybe vevő szervezetek és egyének számára olyan terek keletkezzenek, amelyekben biztonságosan és könnyen bejelenthetik és kielégíthetik igényüket kereskedelmi és/vagy szakmai kapcsolatok létesítésére. Ilyen tér – virtuális információs park néven – a brünni műegyetem egyik szerverén is létrejött (<http://www.fce.vutbr.cz/vip/vipcz>).

A cikk végezetül felsorolja a szóban forgó szerveren kiállított többi információforrást is. Ezek túlnyomó része brünni vagy csehországi vonatkozású.

VESELÝ, V.: Internet jako prostředek pro online marketing. 1–2. c. = I, 38. köt. 1., 2. sz. 1996. p. 18–20., 35–37./

(Futala Tibor)

Nyilatkozat a CDS/ISIS mikrováltozatának terjesztése és fejlesztése érdekében

Bogotában 1995. május 22. és 25. között ülésezett a CDS/ISIS használóinak 1. nemzetközi kongresszusa. Négy száz latin-amerikai, karib-térségi, afrikai és európai szakember vett rajta részt.

A CDS/ISIS programcsomagról, főként annak mikrováltozatáról *Giampaolo Del Bigio*, a program UNESCO-központi menedzsere tartott részletes előadást.

A mikrováltozat fejlesztési munkálatai tíz évvel a makro-ISIS megszületése után, 1983-ban indultak el PDP/11 számítógépen. 1984-ben a programcsomagot IBM/PC-kre adaptálták. Egy év alatt az UNESCO 800 programmásolatot osztott szét, majdnem annyit, mint amennyi tíz év alatt az alapprogramból elkelt. Jelenleg több mint 16 ezren használják a mikrováltozatot „hivatalosan”, „nem hivatalosan” ennél jóval többen. A népszerűség oka: a változó hosszúságú rekordok, a mezők és almezők ismétlésének lehetősége, a rendszer funkcióinak integráltsága. Az UNESCO a programcsomag terjesztését több mint 140 disztribútorral oldja meg.

A mikrováltozat 1.0 alapverziója fokozatosan (1989-ben) 2.3 jelű, majd (1993-ban) 3.0 jelű verzióvá fejlődött. Az újabb verziók többféle előnyéből azt kell kiemelni, hogy a CDS/ISIS segítségével felhalmozott adatbázisok használata hálózati környezetben is lehetővé vált. A programcsomag implementálása eddig MS-DOS-ra, VAX/VMS-re és Unixra (Intelre) történt meg. Egészen új fejlemény, hogy a CDS/ISIS programokat – a használók érdekében – C++ programnyelvre írták át, ami az átvihetőséget (portability), a levédhetőséget (maintainability), a felfelé való kompatibilitást (upward compatibility) és a kliens-szerver architektúra implementálását egyaránt lehetővé teszi. A rendszer több környezetben történő fejlesztéséhez (multi-platform development) a ZINC++ rendszert vették igénybe, amely alkalmas arra, hogy a programokat különféle számítógépeken az MS-DOS, Windows, Windows NT és Unix környezetébe adaptálják.

A mikrováltozat továbbfejlesztésében az UNESCO több partnerrel vállalva dolgozik, s várható, hogy hamarosan új „továbbfejlesztményekkel” rukkol elő.

A résztvevők a kongresszus végén deklarációt fogadtak el a CDS/ISIS mikrováltozatának további terjesztése és fejlesztése érdekében. A deklaráció a mikrováltozat erényeinek és eddigi használatának leszögezéséből indul ki, majd az alábbi ajánlásokban foglalja össze a tennivalókat:

Nevezetesen „azt ajánlja, hogy

1. A Kolumbiai Nemzeti UNESCO Bizottság... a deklarációt juttassa el a többi nemzeti bizottsághoz, ami jelentős mértékben járulhat hozzá azon célok eléréséhez, amelyeket a nemzetközi közösség a maga hasznára kitűzött.
2. Az UNESCO legközelebbi közgyűlésén... a tagországok küldöttei tegyenek javaslatot a Micro CDS/ISIS fejlesztésének sürgető programjára az új technológiák és az információs rendszerek globalizálása által előidézett követelményekhez való adaptálási munkák elvégzése érdekében.
3. Az UNESCO legközelebbi közgyűlésén a tagországok küldöttei tegyenek javaslatot az UNESCO CDS/ISIS-szel foglalkozó szervezeti egységének megerősítésére...
4. A tagországok a nemzeti és regionális disztribútorok számára elégséges erőforrást biztosítsanak a rendszer újonnan kifejlesztett technológiájának elsajátítása érdekében...
5. A nemzeti használói társulások ismertessenek el az UNESCO jelenlegi struktúrájában a rendszer fejlesztésének és terjesztésének jelentős kiegészítőiként...
6. Az UNESCO biztosítsa a szükséges erőforrásokat a disztribútorok számára a programellátással kapcsolatos éves konferenciák látogatásához.
7. Az UNESCO két évenként tegye lehetővé a nemzetközi Micro CDS/ISIS kongresszusok megrendezését...